

מ ל ו ן צ ו ב ה 2 3 . 6 . 2 0 0 8

הרצאת פתיחה:

ח"כ פרופ' מנחם בן-ששון

יו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט

בחינה והערכה – המפתח להצלחה של חברה ומנהיגות

שנת ה-60 לישראל היא עת נאותה לבחינת דרכיה של החברה בישראל מהקמתה ועד היום. מחברה חלוצית שימיה הראשונים לזו באלתור ובמבט פנימה, בבחינת "עם לבדד ישכון", נעשתה ישראל לחלק מן הכפר הגלובלי, שבו המפתח למובילות היא השכלה גבוהה איכותית. המרכז הארצי לבחינות ולהערכה, העומד בשערי הכניסה של ההשכלה הגבוהה, צריך לשמש מודל לשיטות מדידה ובקרה, לחיזוי הצלחה ולמעקב אחר טיב המדדים שהוא מציע. ולכן, אף שמוסדות ההשכלה הגבוהה יסדו אותו - מקצועיותו ועצמאותו האקדמית חשובות לרבים. לנוכח האינפלציה בציוני הבגרות ובצל תקלות בהגנה על תוקף הניבוי ובמהימנות כלי ההערכה שהציע המרכז - על המרכז לבחון כלי הערכה חדשים. האיזמים על מעמדו של המרכז אינם ארעיים - יש בהם שמץ מן המאבק של חסידי השיטה הישנה בגישות חדשניות.

כרמל אורן

רמ"ד מחקר, מרכז ארצי לבחינות ולהערכה

תגובה לביקורת על בחינת הכניסה הפסיכומטרית

בימים אלה מוגשת מחדש לכנסת הצעת חוק המועצה להשכלה גבוהה (תיקון) - איסור דרישת בחינות כניסה וציון פסיכומטרי, ואלה הם עיקר הנימוקים להצעת החוק:
 "מחקרים מדעיים מורים בבירור על העדר קשר בין הציון הפסיכומטרי להצלחה בלימודים".
 "ביטול המבחן הפסיכומטרי יתרום להקטנת הפער החברתי-כלכלי בישראל".
 "מכוני ההכנה למבחן גובים ממון רב. לפיכך, הפסיכומטרי מעמיד בעקיפין קשיים נוספים בפני אוכלוסייה מרקע חברתי-כלכלי חלש".
 בהרצאה ננסה לתת תשובות לטענות אלה, וכן - נסביר מדוע לא די בבגרות לצורכי מיון, נעסוק בהשלכות של מיון על סמך בגרות בלבד, ונביא דוגמאות מן העולם.

ה כ י נ ו ם ה ש נ ת י

מ ל ו ן צ ו ב ה 2 3 . 6 . 2 0 0 8

פרופ' מיכל בלר

מנכ"ל ראמ"ה - הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך

מדידה בשירות הלמידה – על מה ולמה?

שניים מיעדי-העל של מערכת החינוך הם: א. מיצוי פוטנציאל לימודי, יצירתי וערכי של כל תלמיד; ב. צמצום פערים. בהנחה שיעדים אלה מוסכמים על הכול, עולה השאלה כיצד נדע אם הם הושגו? כדי לבדוק אם הושגו יעדים אלה, יש צורך בכלי מדידה תקפים, הנבנים בצורה המקצועית ביותר.

הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה) הוקמה בעת האחרונה כדי לתת מענה מקצועי לנושאי המדידה וההערכה במערכת החינוך. מיום הקמתה ראמ"ה נוקטת אידיאולוגיה הנשענת על שני צירים: א. מדידה בשירות למידה; ב. בניית תמהיל של פתרונות מקצועיים שישלבו ביעילות בין מרכיבים שונים של מדידה והערכה (ר' אתר ראמ"ה – <http://rama.education.gov.il>)

מרים איתן

רמ"ד בחינות בתנאים מותאמים, מרכז ארצי לבחינות ולהערכה

עקרונות בקביעת התאמות בבחינות

זה למעלה מעשרים שנה קיימת במרכז הארצי יחידה לבחינות מותאמות, הדואגת להתאמת תנאי הבחינה לנבחנים בעלי לקויות למידה ולנבחנים בעלי לקויות רפואיות או מגבלות פיזיות. תהליך זה נתפס היום כדבר מובן מאליו, אך עולות השאלות: מהי למעשה מטרתו? האם נועד להקל על המתקשים? לעזור לחלשים? לאפשר ציונים טובים לכל המעוניין? כיצד נקבעים התנאים המותאמים בבחינה? האם השיקולים בדיון זהים בכל סוגי הלקויות, ובלי להתחשב בסוג ההתאמה המאושרת? מדוע התנאים יכולים להשתנות בין בחינות שונות גם אם מדובר באותה לקות עצמה, ולעיתים באותו נבחן עצמו? בהרצאה ננסה להציג את העקרונות המנחים אותנו בעבודתנו.

ד"ר אמיר בן-שלום

מפתח ראשי, מוזיאון המדע על שם בלומפילד ירושלים

הטכנולוגיה בראי הזמן

השאלה 'מהו פיתוח טכנולוגי חשוב? – דומה לשאלה 'מהו ציון דרך מרכזי בהתפתחות התרבות והחברה? – האם מדובר במשהו שהשפיע דרמטית על אנשים רבים – כמו פצצת האטום? או במשהו שהשפעתו דרמטית פחות, אך היא מגעת לאנשים רבים יותר – משקה הקוקה קולה למשל? בהרצאה נעסוק בשלושה תחומי טכנולוגיה (מזון, תחבורה ותקשורת), ונציג דוגמאות אחדות. ועוד: נעלה לדיון שאלה פתוחה הנוגעת לקצב התפתחות כל אחד מן התחומים.

ההרצאה מבוססת על המאמר "10 אבני דרך בתחום הטכנולוגיה" שראה אור בגיליון המאה של גלילאו:

<http://www.ifeel.co.il/page/3312>

